

ถอดรหัสพลวัต10รมต. นักวิชาการส่องสถานการณ์ การเมืองหลังศึกชกฟอก

หมายเหตุ - นักวิชาการให้ความเห็นถึงพลวัตการอภิปราย
ไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล 10 คน สะท้อนถึงปัญหาของ
พรรคการเมืองทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน รวมถึงสถานการณ์
การเมืองหลังการอภิปรายไม่ไว้วางใจ

สิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์

นักวิชาการคณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พลวัตการอภิปรายไม่ไว้วางใจ โดยภาพรวมเป็นไปตาม
ความคาดหมาย เสียงข้างมากของรัฐบาลยังคงได้ แต่
ยังมี ส.ส.โหวตสวนมติพรรค ในพรรคพลังประชารัฐ ส.ส.กลุ่ม
มาตามเตียร้อยกว่ามือโหวตให้นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ รว.
คมนาคม

พลวัตยังไม่สะท้อนคุณภาพถึงการตอบคำถามอย่าง

แท้จริงของรัฐมนตรี พยายามตอบแบบเลียงบาลี ตอบไม่ตรง
คำถาม ส่วนผลคะแนนที่มีความเหลื่อมล้ำก็เป็นการเขย่าขา
เก้าอี้ของกระทรวงนั้นๆ หรือบารมีของรัฐมนตรีรายนั้นมากกว่า
ปัจจัยอื่น

ดังนั้นโอกาสที่จะนำไปสู่การปรับ ครม. เชื่อว่ามีความเป็น
ไปได้ โดยเฉพาะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และคง
ไม่เกี่ยวกับการชี้แจง แต่น่าจะเป็นความขัดแย้งภายในพรรค
มากกว่า

การอภิปรายครั้งนี้ฝ่ายค้านทำการบ้านดีมาก มีประเด็น
ชัดเจนที่พูดถึงการคอร์รัปชันเชิงนโยบาย ประสิทธิภาพในการ
บริหารจัดการเศรษฐกิจ การจัดการวัคซีนโควิด การใช้เส้นสาย
หลายเรื่องมีหลักฐานแทบจะเรียกได้ว่ามีใบเสร็จมาโชว์ แต่ผล
โหวตที่ออกมา ทำให้ถูกตั้งคำถามถึงระบบตรวจสอบถ่วงดุล
และความสามารถที่จะทำให้รัฐบาลแสดงความรับผิดชอบต่อ
การกระทำ ถือว่าเป็นโจทย์ใหญ่มากกว่า

หลังจากนี้เสถียรภาพของรัฐบาล เป็นเรื่องที่ประเมินได้ยาก
แต่เชื่อว่าคงไม่เหมือนเดิม แม้ว่าเสียงโหวตรัฐมนตรีทุกคนผ่าน
ก็ตาม เพราะจะเห็นรอยร้าวภายในจากคะแนนเสียงที่ไม่เท่ากัน

สำหรับฝ่ายค้านหลังการอภิปราย ยังมีรอยปริ จากการมี
งูเห่าในพรรคก้าวไกล แต่สิ่งที่ต้องทำต่อเนื่องและจำเป็นต้อง
ทำเหมือนหัวหน้าก้าวไกลได้กล่าวไว้ คือ เปิดแผลรอยเกสโลแล้ว
นำไปตากแห้ง โดยนำหลักฐานจากการทุจริตส่ง ป.ป.ช.เพื่อให้
มีการตรวจสอบต่อไป หรืออาจตัดคลิปสั้นๆ ในแต่ละช่วงที่เป็น
ไฮไลต์จากการคอร์รัปชันเชิงนโยบาย การใช้อำนาจมาตรา 44
ให้ผลประโยชน์กับกลุ่มแกนนำรัฐบาล ปัญหารถไฟไฟฟ้า เหมือง
ทองอัครา จากนั้นนำไปเผยแพร่ โดยทำคำอธิบายให้ประชาชน
เข้าถึงได้มากขึ้น

หลังจากนี้สภาจะมีการพิจารณาการแก้ไขรัฐธรรมนูญ
วาระ 2 ทราบว่าจะไม่รอการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ แต่
การพิจารณาในสภายังถือว่ามีความเอนเอียงจากผลการพิจารณา
ของศาลรัฐธรรมนูญ ขณะที่แนวทางการแก้ไขขณะนี้รัฐบาล
ยังคงเสี่ยงได้ ควบคุมกระมาตราฯ คุณเนื้อหาได้ แม้ว่าจะ
มีการเลือกตั้ง ส.ส.ร.เข้ามาทั้งหมด

ยุทธพร อิสระชัย

นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สิ่งที่น่าสนใจจากการลงมติ ที่นายณัฐพล ติปสุวรรณ รมว.ศึกษาธิการ มีคะแนนไว้วางใจ 258 คะแนน น้อยที่สุด และมีคะแนนไม่ไว้วางใจถึง 215 คะแนน โดยมีคนในรัฐบาลลงคะแนนไม่ไว้วางใจด้วย จุดนี้สะท้อนภาพให้เห็นถึงการมีเอกภาพภายในพรรคพลังประชารัฐอย่างชัดเจน แม้ภาพรวมภายในพรรคอาจดูดีขึ้นหลัง พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ เป็นหัวหน้าพรรค แต่หลังการโหวตจะเห็นการเมืองภายในพรรคที่เป็นลักษณะเฉพาะกลุ่มหรือเฉพาะบุคคล โดยประเด็นของนายณัฐพล อาจไปเกี่ยวข้องกับการส่งผู้สมัครเลือกตั้งผู้ว่ากทม. และการแต่งตั้งเลขาธิการ กกสค. แต่รัฐมนตรีตอบไม่ชัดเจน ตรงนี้ก็จะเห็นความเคลื่อนไหวในพรรคต่อเนื่อง

สอดคล้องกับนายสุชาติ ชมกลิ่น รมว.แรงงาน แถลงนำพรรคภาคกลางที่ได้คะแนนน้อย จากปัญหาภายในพรรคเช่นกัน ทั้งที่นายสุชาติเพิ่งเข้ามาเป็นรัฐมนตรี จึงเห็นได้ว่าภายในพรรคมีการแบ่งกลุ่มแบ่งขั้ว หรือมุ่ง

สำหรับพรรคร่วมรัฐบาลที่อาจเป็นปัญหาในการเคลียร์ใจระหว่างพรรคมุขไทยกับพรรคพลังประชารัฐ เนื่องจากการยกมือโหวตนายศักดิ์สยาม ชิดชอบ รมว.คมนาคม ที่ ส.ส.พลังประชารัฐบางส่วนงดออกเสียง ทั้งที่นายศักดิ์สยามเป็นเลขาธิการพรรคมุขไทย

ขณะที่นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์ รองนายกรัฐมนตรี และ รมว.พาณิชย์ ซึ่งเป็นหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ มีเสียงโหวตต่ำกว่า 270 คะแนน สะท้อนว่าพรรคประชาธิปัตย์ต้องเผชิญทั้งศึกภายในและภายนอก

สำหรับศึกนอกจะต้องเร่งสร้างความเชื่อมั่น เชื่อถือศรัทธาของพรรคให้กลับมา ส่วนศึกในก่อนหน้านี้มี ส.ส.แยกตัวไปตั้งพรรคกล้า แต่ครั้งนี้เจอปัญหาใหม่มี ส.ส.บางส่วนไม่โหวตให้รัฐมนตรีในพรรค ดังนั้นปัญหาในพรรคจึงเป็นงานหนักของนายจรินทร์ จะต้องบริหารจัดการ

ส่วนกลุ่ม 3 ป. วันนี้ยังมีบาร์มีทางการเมืองค่อนข้างสูงเหมือนเดิม เช่น พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ ได้ 274 คะแนน พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกฯ กับ พล.อ.อนุพงษ์ เผ่าจินดา รมว.มหาดไทย ได้ 272 คะแนนเท่ากัน ถือว่าไม่ต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญ ทำให้ 3 ป. ยังมี

ส่วนในการกำหนดยุทธศาสตร์ในรัฐบาล มีบาร์มีทางการเมืองต่อไป

ที่น่าสนใจคือ ร.อ.ธรรมนัส พรหมเผ่า รมช.กระทรวงเกษตรฯ ก่อนหน้านี้มีการประเมินว่าคะแนนอาจน้อยที่สุด แต่ปรากฏว่าได้มากถึง 274 คะแนน เท่ากับ พล.อ.ประวิตร และมี ส.ส.ฝ่ายค้านไม่ไว้วางใจน้อยที่สุด ทำให้ ร.อ.ธรรมนัสเป็นผู้มีบาร์มีทางการเมืองเช่นเดียวกับ 3 ป.

แต่เมื่อมองภาพรวมหลังการอภิปรายเชื่อว่าจะมีปัญหากับเสถียรภาพของรัฐบาลลึกๆ ภายใน แม้ว่าสภาพภายนอกดูเหมือนว่ายังพอไปได้ ส่วนการปรับ ครม.ระยะเวลาอันใกล้ยังไม่เกิดขึ้น เพราะวาระบริหารยังไม่มีเงื่อนไขให้มีการเปลี่ยนนายกฯ เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจยังเป็นปัญหายืดเยื้อเรื้อรัง ผู้ติดเชื้อโควิด ยังไม่นิ่ง วัคซีนโควิด ยังไม่ลงตัว รวมถึงการเคลื่อนไหวของผู้ชุมนุมอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นว่ายังไม่มีความจำเป็นที่จะเอื้ออำนวยให้การบริหารมีความราบรื่น

การปรับ ครม.มีโอกาสสูงในช่วงการทำงานเมื่อครบ 2 ปีในเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม เชื่อว่าผลจากการอภิปรายไม่ไว้วางใจจะนำข้อมูลบางส่วนไปใช้เป็นองค์ประกอบในการปรับในเวลานั้น คาดว่ารัฐบาลแม้มีรอยร้าวภายในบ้าง แต่เมื่ออยู่ครบ 2 ปี จากนั้นจะประเมินสถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกอีกครั้ง หากเห็นว่ารัฐบาลยังมีโอกาสได้เปรียบก็มีความเป็นไปได้ที่จะมีการยุบสภา เพื่อเลือกตั้งใหม่ โดยกติกาในรัฐธรรมนูญ 2560 จะเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องด้วย

ต้องจับตาดูว่าความเคลื่อนไหวเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยการแก้ไขรัฐธรรมนูญจะมีผลอย่างไร จะส่งผลถึงบริบททางการเมืองในอนาคตเช่นเดียวกัน ถ้ากติกาการเมืองหรือสถานการณ์ทางการเมืองยังเอื้ออำนวยให้กับรัฐบาล ก็อาจเห็นการยุบสภาหลังครบ 2 ปี แต่ถ้าทุกอย่างยังไม่ราบรื่นก็คงจะเห็นการดัดเกมให้รัฐบาลทำงานต่อเนื่องถึงปีที่ 3 และปีที่ 4 ด้วยเงื่อนไขการแก้ไขรัฐธรรมนูญเป็นเกมในการลากยาวเพื่ออยู่ในอำนาจต่อไป

สมชัย ศรีสุทธิยากร

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยการเมืองและการพัฒนา มหาวิทยาลัยรังสิต

การโหวตหลังการอภิปรายมีผลทั้งพรรค
ร่วมรัฐบาลและพรรคฝ่ายค้าน ถึงจุดที่
ไม่สามารถคุมเสียงภายในของแต่ละฝ่ายได้
ทั้งคู่ เป็นภาวะที่เกิดจากการอยู่ร่วมกันมานาน
จึงมีความรู้สึกอึดอัดใจที่อยู่ในพรรคเดิม โดย
ฝ่ายค้านจะได้รับผลกระทบมากกว่า เพราะ
ฝ่ายรัฐบาลยังมีแรงดึงดูดที่จะดึง ส.ส.เข้าไป
ร่วมกันได้มากกว่า

อย่างไรก็ตาม ฝ่ายรัฐบาลอาจเกิดจาก
ความไม่พอใจภายในพรรค คงไม่ได้จบจาก
การให้ออกจากพรรค แต่จะสะสมความรู้สึก
ที่ไม่ดีต่อกัน ยกตัวอย่าง พรรคประชาธิปัตย์
มีลักษณะนี้มาโดยตลอด ส.ส.คุมกันไม่ได้
ทั้งหมด แต่ไม่มีใครออก ทุกคนยังอยู่ แต่ไม่
สนับสนุนบางเรื่องเพราะมีความเห็นไม่ตรงกัน

สำหรับการปรับ ครม. หาก พล.อ.ประยุทธ์
จันทร์โอชา นายฯฯ ฟังคำอภิปรายที่ฝ่ายค้าน
นำเสนอ หลายเรื่องมีหลักฐาน มีเหตุผล ควร
นำไปเป็นข้อมูลในการปรับ ครม. เพื่อนำจุด
บกพร่องออก แต่หากมองในเชิงการเมือง
ยังไม่เชื่อว่านายฯฯจะปรับ เพราะเป็นเรื่องที่
เอื้อสมประโยชน์กันและกัน หากยังไม่แตะ
ต้องกันก็อยู่ต่อไปได้ แต่ถ้าหากไปทำให้
กระทบกระเทือนต่อกัน อาจทำให้รัฐบาลสั่น
คลอนมากขึ้น

เชื่อว่า พล.อ.ประยุทธ์จะเลือกแนวทาง

ที่สร้างเสถียรภาพของตัวเอง มากกว่าจะมอง
ประโยชน์ของบ้านเมืองในการปรับบุคคลที่มี
ปัญหาออกจาก ครม. โดยประเมินว่าข้อมูลจาก
การอภิปรายมีการรับรู้ของประชาชนเพียงแค
บางส่วน

หากการเลือกปรับ ครม.อาจสะท้อนต่อ
เสถียรภาพภายใน แต่ยังสามารถพูดคุยกันได้
หากไม่ทำอะไรเลย จะเป็นประเด็นให้ประชาชน
รู้สึกว่ากลไกการตรวจสอบถ่วงดุลภายในสภาใช้ไม่

ได้ผล แม้ว่าคนของรัฐบาลจะทำผิดอย่างไร ผู้นำ
รัฐบาลกลับไม่ใส่ใจที่จะปรับเปลี่ยนให้ถูกต้อง จุดนี้
จะกลายเป็นความรู้สึกไม่พอใจของประชาชนมาก
ขึ้น จะไม่เป็นผลดีต่อรัฐบาล

หลังจบการอภิปราย กลไกสภายังทำอะไร
รัฐบาลไม่ได้ ถ้ายังรวมเสียงได้แบบนี้ก็จะอยู่
ยาวจนครบวาระ แต่ปัญหามายนอกเป็นเรื่อง
ที่ต้องระมัดระวังโดยเฉพาะประเด็นการแก้ไข
รัฐธรรมนูญ ซึ่งมีแนวโน้มค่อนข้างสูงว่าอาจไม่
สามารถตั้ง ส.ส.ร.ได้ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้าง
ความไม่พอใจของประชาชนมากขึ้น โดยมองว่ารัฐบาล
ไม่จริงใจ ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน
ร่วมในการร่างกติกาของประเทศ

วันนี้รัฐบาลไม่ควรประเมื่นกระแสภายนอก
ว่าต่ำลง อาจเข้าใจผิด กระแสการเคลื่อนไหว
อาจต่ำลงในบางขณะ แต่เชื่อว่าประชาชนที่
เคยร่วมชุมนุมจำนวนมากเมื่อปี 2563 พร้อม
จะออกมา หากรู้สึกไม่พอใจในสิ่งที่เกิดขึ้น
หากรัฐบาลไม่ปรับ ครม.จะนำไปสู่ข้อสรุปว่า
กระบวนการรัฐสภา เป็นการตรวจสอบที่ไม่เกิด
ผลใดๆ นอกจากนั้นการแก้ไขรัฐธรรมนูญถ้ามี
การติดกก็จะชี้ให้เห็นว่าผู้มีอำนาจไม่ประสงค์ให้
ประชาชนมีส่วนร่วม จะเป็น 2 สาเหตุหลัก รวม
ทั้งผลกระทบด้านเศรษฐกิจ จะนำไปสู่ความไม่
พอใจของประชาชน ส่งผลให้มีการเคลื่อนไหว
ที่ต่อเนื่อง